

небачена сила
unseen force

Справа не лише в територіях, справа в людях.
“Небачена Сила”

Справа не лише в територіях, справа в людях: у Львові відбулось відкриття виставки "Небачена Сила"

З 26 жовтня по 24 листопада у Львові в Пороховій Вежі відбувається виставка "Небачена Сила", присвячена ненасильницькому руху опору на тимчасово окупованих територіях України. Відкриття цієї події стало важливим кроком у приверненні уваги до тих, хто перебуває під окупацією, але продовжує щодня чинити спротив агресору.

У рамках виставки відбулася кураторська екскурсія від **Ольги Мухи**, яка детально розповіла про концепцію виставки та основні експонати. Ольга Муха, експертка з міжнародної комунікації та прав людини, разом з іншими учасниками виставки, наголосила на важливості збереження людської гідності та виявів опору в умовах окупації. У своїй промові вона підкреслила, що люди на окупованих територіях – це цінність, і Україна з нетерпінням чекає на їхнє повернення.

“Важливо згадати саму концепцію назви виставки і того, як вона зародилася. Власне, в розмові із західною кураторкою, яка була дуже співчутлива, дуже розуміюча, і... щиро не розуміла, в чому полягає наша проблема з окупацією. Чому ми не можемо “просто поміняти прапори і платити податки іншій державі, й тим самим зберегти життя”. Я обурено сказала, що є дуже багато людей, які є на тимчасово окупованих територіях, які чекають Україну. І почула таку прикру, але насправді стимулюючу відповідь: “А ми їх не бачимо”. І оце “не бачимо”, цей концепт виходить з гри слів. Небачена - те, чого не бачиш, і не повинен справді бачити, бо вони діють у підпіллі, це дуже ризикова діяльність. Це публічні історії неопублічних людей. Це про бабусю, яка в дуже літньому віці вийшла самотужки з окупації. Це про старшого пана, який все життя відкладав гроші і передав їх усі на дрони. Це активісти “Жовтої Стрічки” і дівчата із “Злої Мавки”. Це, власне, ті історії, де героями виступають люди, які ось тут, поруч із нами.

І якщо ти долучишся будь-чим: донатом, розмовою, розповіддю, підтримкою, солідарністю, різними акціями підтримки, ти вже теж складаєш цю частинку сили, частинку нашої української суб'єктності. Окремо важливо сказати про жінок. Те, що роблять дівчата і жінки з “Злої Мавки”, це просто глобальна зміна нарративу. Коли раніше говорилося, що “жінка у війні”, йшлося передовсім про жертву. Коли ми говоримо тепер про діяльність цих, дівчат і жінок, це коли жінка перетворюється на силу, на загрозу для окупанта.” – каже про виставку її кураторка Ольга Муха, філософиня та менеджерка культури.

небачена сила
unseen force

Справа не лише в територіях, справа в людях.
“Небачена Сила”

На офіційному відкритті, яке відбулося 26 жовтня, виступили також інші учасники виставки. Зокрема, **Діана Берг**, художниця і громадська активістка, презентувала інсталяцію "Де ми були", яка символізує вразливість та силу громадян, що перебувають в умовах окупації. **Макс Паленко** розповів детальніше про свої роботи “Мемі перемоги” та про сенси закладені в них.

Особливу увагу привернула присутність представників влади, які підкреслили важливість поширення інформації про боротьбу на окупованих територіях та нагадали про необхідність підтримки громадян, що залишаються під окупацією.

Денис Чистіков – заступник Постійної Представниці Президента України в АР Крим звернув увагу: *“Слід відзначити що саме мистецтво є тією силою, яка привертає увагу не тільки в Україні, а й закордоном до тематики окупованих територій, до спротиву. Всі забули що війна триває не два роки, а вже понад 10, і що спротив почався не з лютого 2022-го року, а саме з лютого 2014-го року. Особливе місце в історії спротиву займає жіночий, серед якого і «Зла Мавка» і «Жовта стрічка», спротив політичних в'язнів, які зараз під контролем росії, зокрема Ірина Данилович та інші, яких російська федерація не погоджується обмінювати.*

Крім того слід відзначити, що тільки на території тимчасово окупованого Криму ми на сьогодні маємо вже понад 220 політичних в'язнів, з яких понад 130 є представниками кримськотатарського народу.”

Подія привернула увагу великої кількості відвідувачів, зокрема інфлюенсерів, преси та представників офіційної влади, що сприятиме поширенню інформації про виставку і її місію. Важливо, що ця виставка не тільки привертає увагу до боротьби українців на окупованих територіях, але й допомагає зміцнити зв'язки між митцями, громадськістю та тими, хто чинить опір ворогу.

“Мені б дуже хотілось бути сьогодні з вами, але саме в цей самий час я у Венеції, де Український інститут представляє сучасну оперу Gaia-24, присвячену трагедії, що спричинив підриг росіянами Каховської греблі. Культурна дипломатія продовжує працювати, аби світ краще розумів та підтримував нас у боротьбі проти росії. Нам важливо чути голоси тих, хто опинилися в окупації і продовжують свою боротьбу в неймовірно загрожених обставинах. Нам важливо чути голоси кожної, хто чинить особистий спротив агресору. Нам необхідно казати тим, хто там, що ми з ними.

небачена сила
unseen force

Справа не лише в територіях, справа в людях.
“Небачена Сила”

*Коли я починала працювати над виставкою, головна мета була нагадати історії політичних бранок та бранців Кремля з акцентом саме на жіночих голосах. Серед героїнь та героїв проекту були активістки, журналісти, правозахисниці, дружини, матері та доньки. Серед них були Наріман Джелал, якого фотографувала Еміне Зіятдінова ще до арешту 2021 року та Леніс Умерова, яку намалювала Алевтина Кахідзе. Найбільша радість кураторської роботи була переписувати описи до робіт, додаючи дату звільнення Нарімана 28 червня та Леніс 13 вересня цього року. І це дає надію, зміцнює віру, що всі інші також повернуться. Ми чекаємо, нагадуємо усім та робимо усе можливе.” – каже **Тетяна Філевська**, креативна директорка Українського інституту, кураторка секції жіночого мистецького спротиву.*

Виставка має на меті показати рефлексії українських митців щодо окупації та боротьби за свободу через призму мистецтва. Вона не лише знайомить відвідувачів з героїчними виявами спротиву, але й надихає на переосмислення теми ненасильницького опору та солідарності. Програма виставки включає різноманітні публічні події, які сприяють ширшому розумінню подій на окупованих територіях та закликають до підтримки громадян України, що чинять спротив.

"Небачена Сила" – це не просто мистецька подія, а потужний сигнал підтримки для всіх, хто продовжує боротьбу за незалежність України. Виставка також має на меті активізувати дискусію про культурну дипломатію і підтримку громадян, які чинять спротив. Як зазначила кураторка, "мистецтво є не тільки відображенням подій, а й потужним засобом впливу на свідомість, що може змінювати реальність".

Ця подія є важливою для Львова, адже вона не просто презентує роботи митців, а також відкриває простір для діалогу про опір і стійкість українського народу в умовах війни та окупації.

Також до слова була запрошена Еріка Беркенпас, керівниця проекту USAID - UCBI 4 "Зміцнення громадської довіри в Україні": *“Для мене велика честь бути сьогодні тут з усіма вами. Я представляю проєкт «Зміцнення громадської довіри в Україні», що фінансується USAID. Одна з цілей нашого проєкту спрямована на те, щоб робити видимими та почутими історії українців в тимчасовій окупації. Ця виставка – данина українській стійкості. Вона показує, що опір є частиною українського ДНК – і що українці не дозволять стерти свою історію чи дозволять її оповідати комусь іншому. Сьогодні ввечері ми зібралися не лише для того, щоб відкрити виставку, але й пролити світло на сувору реальність окупації. На тимчасово окупованих територіях люди зазнають постійного тиску та контролю, борються з примусовою русифікацією та мілітаризацією.*

небачена сила
unseen force

Справа не лише в територіях, справа в людях.
“Небачена Сила”

Проте, незважаючи на ці серйозні виклики, вони продовжують чинити опір — не зі зброєю, а через ненасильницькі акти спротиву, — стверджуючи свою ідентичність, культуру, освіту та надію жити в вільній Україні. «Небачена сила» – це більше ніж прекрасна виставка. Це платформа для визнання та поширення інформації про пожертву і стійкість опору. Дякую, що дозволили мені бути тут і дозволили мені бути маленькою частиною цього неймовірного руху.”

Нагадаємо, де відвідати виставку:

Локація: Порохова Вежа, вул. Підвальна, 4, Львів. Вхід вільний.

Час роботи виставки: щодня з 12:00 до 20:00, понеділок вихідний (до 24.11).

Кураторка — Ольга Муха, УАК-Львів (кураторська екскурсія: 26 жовтня, 17:00).

Співкураторка секції мистецького жіночого спротиву — Тетяна Філевська, Український Інститут.

В рамках програми заплановані кінопокази, публічні дискусії, кураторські обговорення з відомими дослідниками культури та журналістами на тему ненасильницького спротиву на тимчасово окупованих територіях. Докладна програма публікуватиметься на сторінках “Небаченої Сили” в [Instagram](#), [Facebook](#), [X](#) та <https://www.unseen-force.com>. Підписуйтесь.

Про проєкт “Небачена сила”

«Небачена сила» – це інформаційно-мистецький проєкт, що досліджує та документує свідчення ненасильницького спротиву українців на тимчасово окупованих росією територіях України. Це історії не пасивності, невизначеності та байдужості, а радше незламності населення, яке опинилось в ситуації прямої загрози від російського окупанта. Мета виставки — розповісти про ненасильницький спротив і надихнути як національну, так і глобальну підтримку для ненасильницького спротиву в Україні. Адже, справа не лише в територіях, справа в людях. Перший показ виставки «Небачена сила» відбувся з 18 травня по 2 червня в Українському домі в Києві.

Інформаційно-мистецька виставка “Небачена Сила” у м. Львів організована Українською Асоціацією Культурологів, і проводиться за підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID “Зміцнення громадської довіри (UCBI)”.

[Instagram](#), [Facebook](#), [X](#), <https://www.unseen-force.com>

Організатори: [ГО «Українська асоціація культурологів – Львів»](#)

Партнери та учасники: [Центр Архітектури, Дизайну та Урбаністики “Порохова Вежа”](#), [Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим](#), [Кримська Платформа](#), [Фонд «Партнерство за сильну Україну»](#), [Government of Canada](#), [Ukrainer](#), [Музейний кризовий центр](#), [БО «Фонд культурної спадщини України»](#), [Меморіальний музей тоталітарних режимів «Територія Терору»](#), [PEN Ukraine](#), [Дім Звуку](#), [Радіо Культура](#), [Український Інститут](#), [Національний музей історії України у Другій світовій війні](#).

Контакт для ЗМІ: Юлія Мартинюк, 0971708588, jul.andriivna@gmail.com

Загальні питання щодо виставки: unseen.force2024@gmail.com